

Tisková zpráva, Hradec Králové, 26. dubna 2024

Jak sbírat umění? To vysvětlí nová výstava v hradecké galerii

Galerie moderního umění v Hradci Králové (GMU) otevírá výstavu *Jak sbírat umění: příběh Karla Tutsche* (28. dubna 2024 – 12. října 2025) představující celoživotní dílo znalce a sběratele Karla Tutsche (1941–2008). Sbíрка obsahuje přes 1 300 děl, která GMU pořídila za 12,3 miliónů korun. Jedná se o největší porevoluční nákup umění napříč krajskými galeriemi. Zahájení výstavy proběhne v sobotu 27. dubna v 15:00.

Sběratel Karel Tutsch po více než čtvrt století na vlastní náklady provozoval brněnskou galerii Na bidýlku a svou činností přispíval k propagaci českého umění v zahraničí. V Brně byly naopak díky němu k vidění práce zahraničních autorů. Galerie Na bidýlku se stala významným místem setkávání a prezentace české a slovenské neoficiální umělecké scény a v 90. letech suplovala úlohu tehdejšího poněkud těžkopádného institucionálního provozu galerií. Díla pocházející ze sbírky, kterou Tutsch během několika desítek let vybudoval, jsou nyní prezentována v rámci dlouhodobé výstavy *Jak sbírat umění: příběh Karla Tutsche*, kterou připravila kurátorka GMU Petra Příkazská.

Výstava je pokusem o rekonstrukci Tutschovy cesty od amatérského sběratele drobné grafiky a exlibris k uznávanému znalci a majiteli jedné z nejvýznamnějších sbírek své doby u nás. Vystaveno je více než 300 děl a expozice návštěvníkovi zároveň představuje pravidla, kterými se při tvorbě své sbírky řídil sám Tutsch. Jednou z jeho zásad při nákupu umění bylo navštěvovat umělce v ateliérech a získávat díla přímo od nich. Jeho dlouhodobý zájem a přehled o umění ho dovedl až na vrchol, kdy dokázal sestavit sbírku obsahující umělecká díla, která dohromady vytváří subjektivní a tím i neopakovatelnou encyklopedii českého umění od poloviny 60. let do počátku milénia.

Sbíрка je výjimečná svou uceleností i vyhraněným profilem. Obsahuje díla autorů, kteří měli zásadní podíl na vývoji českého současného umění. Ve sbírce jsou zastoupení například Jiří Načeradský, Jiří Sopko, Antonín Strížek, Naděžda Plíšková, Alena Kučerová, Jiří David, Jiří Petrbock, Ján Mančuška nebo Jiří Kovanda. Nejvíce děl ve veřejné instituci od konceptuálního umělce Jiřího Kovandy se nachází právě v Hradci Králové.

Karel Tutsch se však neomezoval pouze na tuzemské prostředí, jeho intenzivní kontakty se zahraničím a systematická snaha o konfrontaci s mezinárodním děním se ve sbírce odrážejí v zastoupení významných uměleckých osobností, jako jsou Peter Friedl, André Butzer, Markus Selg, Kalin Lindena nebo Christian Macketanz.

„Výstavu proto završuje kapitola věnovaná berlínské výtvarné scéně raných nultých let, s níž galerista udržoval kontakt a která v té době zažívala svůj největší rozmach a přitahovala začínající umělce z celé Evropy,“ doplňuje kurátorka výstavy Petra Příkazská.

Součástí výstavy jsou zároveň dvě obměnné expozice – *Kabinet sběratele* a *Galerie Na bidýlku II*. *Kabinet sběratele* seznamuje návštěvníka se začátky sběratelství Karla Tutsche skrze první sekci ex libris – kolekci drobné účelové grafiky, jejíž logickým pokračováním bylo rozšíření zájmu o volnou grafickou tvorbu. Prvním vystaveným bude Jiří Havlíček (1946–2023), který se ve své tvorbě i studiích zaměřoval na symboliku různých kulturních a mysticko-mytologických tradic, do nichž v 90. letech zahrnul i kulturu kyberprostoru a virtuální reality.

Galerie Na bidýlku II prezentuje cyklus komorních výstav nejmladší generace autorů, současných studentů či absolventů z ateliérů výtvarných škol. Kurátoři tak v novém kontextu ožijí základní Tutschovu strategii, jíž bylo právě objevování a prezentace prací dosud neznámých výtvarníků. Od 28. dubna bude k vidění výstava Terezy Zichové *V říši*. Tereza Zichová je absolventka pražské AVU nejdříve ateliéru malířství Michaela Rittsteina, a poté kresby Jiřího Petrboha. Rozměrnými plátny a přípravnými skicami autorka na výstavě vypráví příběhy plné bytostí, zvířat, dekorů a barev.

K výstavě *Jak sbírat umění* současně vychází publikace *Umění napříč generacemi. Sběratel a galerista Karel Tutsch (1941–2008)*, která se věnuje známému brněnskému milovníkovi umění a jeho sbírce. Kniha komplexně mapuje počátky Tutschova sběratelství, vývoj a charakter jeho sbírky, způsoby, jimiž díla získával, a částečně i aktivity galerie Na bidýlku. Sestává z textů Radka Horáčka, Petry Příkazské, Františka Zachovala a Marianny Placákové, kteří tato témata nahlíží z různých perspektiv: lokální, tuzemské, mezinárodní i genderové. Katalogová část představuje vybraná díla sbírky a zasazuje je do vzájemných souvislostí a tematických okruhů. Publikace významně přispívá k poznání specifické kultury soukromého sběratelství doby normalizace.

Právě kontextuální příspěvek Marianny Placákové „Jak se dělá generace. Sbírký, instituce a kontakty v 80. letech“ vychází z faktu, že v Tutschově sbírce je zastoupeno poměrně málo autorek. Zamýšlí se obecně nad situací žen v umění v 80. letech a hledá specifické podmínky a překážky, které ovlivňovaly či omezovaly jejich možnosti v zapojení se do určitých výtvarných i sociálních uskupení. Záměrem je ozřejmit formování představy o umělecké generaci 80. let, která se dnes vesměs omezuje pouze na mužské autory.

Sbírka Karla Tutsche byla zakoupena Galeríí moderního umění v roce 2021 a následujícího roku doplněna o soubor originálních kreseb ke katalogům vydaným galerií Na bidýlku. Sbírka obsahuje téměř 1 300 obrazů, kreseb, grafik, plastik, objektů, ale i konceptuálních instalací.

Kurátorka výstavy Petra Příkazská strávila dva roky badatelským výzkumem sbírky a přípravou výstavy. Čerpala z galerií zakoupených děl, archivních materiálů a dostupných katalogů. Petra Příkazská je historička umění. Vystudovala dějiny umění na FF UPOL v Olomouci a poté se badatelsky zaměřila na české umění 20. století a na problematiku galerií a tvorbu jejich sbírek. V GMU vede odborné oddělení.

Vystavení umělci:

Vladimír Boudník, André Butzer, Jiří David, Stanislav Diviš, Jiří Georg Dokoupil, Rudolf Fila, Michal Gabriel, Kurt Gebauer, Andrew Gilbert, Jiří Havlíček, Pavel Hayek, Aleš Hudeček, Dalibor Chatrný, Jasper Joffe, Jan Knap, Vladimír Kokolia, Vladimír Komárek, Jiří Kovanda, Alena Kučerová, Milan Kunc, Petr Kvičala, Aleš Lamr, Kalin Lindena, Christian Macketanz, Ján Mančuška, Jiří Načeradský, Vladimír Novák, Villi / Vilém Nowak, Ivan Ouhel, Petr Pavlík, Jiří Petrboha, Robert Piesen, Otto Placht, Naděžda Plíšková, Ulric Roldanus, Zdenek Rykr, Zbyněk Sekal, Markus Selg, Harold Schouten, Zbyšek Sion, Vladimír Skrepl, Otakar Slavík, Jiří Sopko, Astrid Sourkova (Habima Fuchs), Jiří Sozanský, Antonín Střížek, Tomáš Svoboda, Katarína Szanyi, Jakub Špaňhel, Max Švabinský, Jan Vaněk, Tomáš Vaněk, Thomas Winkler, Otto Zitko

Kontakt:

Bc. Gabriela Bučková

komunikace s médii a s veřejností

e-mail: komunikace@galeriehk.cz

telefon: 725 774 046